

Johannes 3: 1-17

Preek: **Zien is overleven**

Bijzonderheid: Zondag van de drieëenheid

Liturgie: Gezang 255: 1,2
Begroeting
Gezang 255: 4
Geloofsbelijdenis van Nicea
Psalm 62: 1,5
Gebed
Lezen: [Johannes 2: 23 – 3: 17](#)
Psalm 25: 2,7
Preek: Zien is overleven
Gezang 75: 13,14,15
Collecten
Gebed
Geroepen om te Zingen 39: 1,3,4
Zegen
Gezang 456: 3

Dit is bepaald geen gemakkelijk gedeelte.

Want geboren worden uit water en Geest ...

en opnieuw geboren worden ...

Wat is dat?

Dat is niet zo eenvoudig uit te leggen.

Toch ga ik het proberen en ik begin met een gebeurtenis uit mijn eigen leven.

Ik was een jongen van 18 jaar (dat klinkt beter dan 32 jaar geleden ...) en ik liep op een zaterdagmiddag in de binnenstad van Zwolle.

Daar kwam ik twee jongemannen tegen, die mij aanspraken.

Mogen we jou wat vragen, vroegen ze.

En voordat ik antwoord kon geven, zeiden ze: *Ben je wedergeboren?*

Nou dat vond ik toch wel heel apart.

Dan sta je daar midden op de Diezerpromenade in Zwolle, tussen al die mensen, en dan moet je het daar over hebben.

Maar goed, de vraag was gesteld.

Ben je wedergeboren.

Wat zou jij dan zeggen?

Wat zou jij in zo'n situatie doen?

Je kunt natuurlijk doorlopen of gewoon zeggen, dat je het maar raar vindt om het daar zo ineens met twee vreemde mannen over te hebben.

Maar dat deed ik niet.

Ik gaf toch wel antwoord.

Heel voorzichtig. Dat wel.

Maar ik zei: *Ja.*

Dat is mooi, zeiden ze.

Maar kun je er ook iets meer van vertellen? Hoe is dat gegaan en wanneer ben je dan wedergeboren? Kun je ook een dag en een tijdstip noemen?

Nou nee, dat kon ik niet.

Ik vertelde, dat het bij mij heel geleidelijk is gegaan.
Ik ben opgegroeid in een christelijk gezin.
We gingen iedere zondag naar de kerk en ik ging naar de catechisatie en naar de club.
En zo groeide de keuze om in dat spoor verder te gaan.
Ik geloof in God en ik heb Hem leren kennen als mijn hemelse Vader.

Maar dat was volgens hen geen wedergeboorte.
*Nee, zeiden ze, als je bent wedergeboren, dan moet je iets bijzonder hebben meegemaakt.
Een radicale ommekeer.
Dan kom je vanuit de diepste diepte.
En je gaat van het donker naar het volle licht.
En dat is een moment, dat vergeet je nooit.
Dan weet je dat nog als de dag van gisteren en dan weet ook nog heel vaak het tijdstip, waarop dat gebeurde. Dus dat van mij, dat telde niet mee. Dat was geen wedergeboorte.*

En daar sta je dan. In de winkelstraat tegenover twee mannen, die bezig waren de poten onder mijn stoel weg te zagen.
Ik heb hun alleen nog gevraagd bij welke groepering zij hoorden.

Bij De Deur, zeiden ze.
Dat kende ik niet, maar het deed voor mij de deur dicht ...

Aan dat voorval moest ik denken bij het lezen van dit bijbelgedeelte.
Hier gaat het ook over *opnieuw geboren worden*.

Dat woordje *opnieuw* kun je vanuit het Grieks ook vertalen met *van boven*.
Daar geef ik zelf de voorkeur aan.
Van boven geboren worden.
Dan wordt duidelijk dat het om een werk van God gaat.
Het komt van boven.
Het komt van God.

Jezus spreekt daarover met Nicodemus, die in een nacht bij Hem was gekomen.
Dan heb je de tijd en de rust om diep op de dingen in te gaan.
En diep gaat dit gesprek zeker.
Het gaat over *weten* en *zien*;
over een menselijke geboorte en over een geestelijk geboorte;
over het werk van van God; het werk van de Mensenzoon en het werk van de heilige Geest.

Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.
Met die duizelingwekkende zin zet Jezus de discussie in.
Een zin die veel vragen oproept.
Want wordt daar nou bedoeld?
Met dat *opnieuw -of: van boven- geboren worden*?
En met dat *zien van het koninkrijk van God*?

Om daar wat meer zicht op te krijgen, moeten we ook kijken naar, wat Jezus verder zegt.
Want dat heeft daar alles mee te maken.
Vooral als het in vers 14 opeens gaat over het verhogen van de Mensenzoon en over Mozes, die de koperen slang omhoog geheven heeft.

Dat is een oud verhaal en je kunt dat vinden in Numeri 21.

Het volk Israël is onderweg naar het beloofde land en onderweg werd heel wat gemopperd op Mozes en ook op God. Waren ze maar in Egypte gebleven. Daar hadden ze het goed en daar was voedsel in overvloed.

En dan is op een gegeven de maat vol.
God stuurt giftige slangen.
Het wordt levengevaarlijk.
Één beet is dodelijk.
En dan gaat het niet om één slang, maar om honderden.
Het krioelt. Ze zijn overal.

Nou, grote paniek natuurlijk.
En dan gaan de Israëlieten maar weer naar Mozes toe.
Mozes, jij moet ons helpen. Jij moet voor ons bidden. Bid dat God ons verlost van al deze slangen.

En dan krijgt Mozes de opdracht om die koperen slang te maken en om die op een lange stok te plaatsen, zodat die goed te zien is.
Wanneer iemand werd gebeten door een slang en opkeek naar die koperen slang, die bleef leven.
Daar was zien: overleven!

Even een detail tussendoor.
God haalt die slangen niet ineens weg.
Nee, Hij helpt op een andere manier.
Temidden van al die slangen zorgt Hij voor een redmiddel, waarnaar gekeken moet worden.

Als ik dan een lijn doortrek naar deze wereld, dan leven wij in wereld vol venijn en verderf.
Er worden oorlogen gevoerd en aanslagen gepleegd.
Er wordt vermoord en geroofd.
Er zijn ziekten en gebeuren ongelukken.
Er is angst en soms ook paniek.

Wat kun je er dan naar verlangen dat daar een einde aan komt.
O God, verlos ons van al die ellende.
O God, alstublieft, help ons.

En wat doet God?
Temidden van die ellende richt Hij iets op.

Zoals Mozes in de woestijn die koperen slang heeft verheven, zo moet ook de mensenzoon hoog verheven.
En bij dat hoog verheven worden van de mensenzoon moet je niet denken aan hemelvaart of aan de troon, waar Jezus op zit.
Maar als Johannes het heeft over de mensenzoon, die hoog verheven moet worden, dan bedoelt hij het kruis.
Daar werd Jezus verheven.
Daar hing Hij tussen hemel en aarde.
Daar gaf Hij zijn eigen leven om ons te redden.
Dat is het redmiddel, dat God temidden van al die narigheid geeft.
Zijn Zoon, die Zijn leven geeft, om ons hét leven te kunnen geven.
Het leven dat niet ophoudt bij de dood.
Het leven dat over de dood en graf heen kijkt.
Hem zien, Jezus zien, ja, dat is echt over-leven.

Wie in Hem gelooft, die heeft eeuwig leven.

En dan ga ik nu even terug naar dat opnieuw geboren worden of dat van boven geboren worden.

Want wanneer ben je dat?

Hoe weet je nou of opnieuw geboren bent?

Nou, dat heeft alles te maken met dat zien.

Alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.

Gods koninkrijk zien.

Dat doe je als je achter het kruis Gods liefde ziet.

Dat doe je als je bij het kruis ziet, dat het daar ook om jouw verlossing gaat.

Gods koninkrijk zien.

Dat is door-zien.

Dat is door-hebben waar het om gaat.

Dat is meer zien, dan alleen de waarneming met je blote oog.

En dat is het werk van boven.

Dat is het werk van de Geest, die je ogen daarvoor opent.

En dan ben je wedergeboren.

Dan ben je van boven geboren.

Want: Alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.

Opnieuw geboren word je door te kijken naar het kruis.

En ondertussen is de Geest aan het werk om je ogen te openen.

Hij laat iets zien van Gods Koninkrijk.

In mijn werk kom ik bij mensen in verschillende omstandigheden.

Je komt van alles tegen.

Mensen die blij zijn.

Maar ook mensen, die zoveel tegenslagen hebben gehad en die zoveel voor de kiezen krijgen en die toch door alles heen blijven zeggen: Maar als ik mijn geloof niet had ...

Dat is het werk van de Geest.

Ik kom ook bij mensen op sterfbedden.

Die er best tegen opzien, maar die ook weten waar ze naar toegaan.

Die rotsvast vertrouwen op de woorden van de Heiland, die zegt: *Wie in Mij gelooft, die heeft het eeuwige leven.*

Dat is ook het werk van de Geest.

Opnieuw geboren worden.

Nee, dat gaat niet altijd op een Paulus manier.

Dat kan wel.

Maar zo gaat het niet altijd.

Het kan ook geleidelijk gaan.

Dat je ogen gaandeweg steeds meer opengaan voor God en voor wat Jezus voor ons en in onze plaats gedaan heeft.

Ik kijk weer naar Nicodemus.

Hij zal in die nacht best met z'n oren geklapperd hebben.

Wat zal er allemaal door hem heen zijn gegaan?

In die nacht.

Maar ook daarna.

Ja, ook daarna.

Want we komen hem in het Johannes-evangelie nog een paar keer tegen.

In Johannes 7 en in hoofdstuk 19.

Daar wordt zijn naam ook genoemd en staat er beide keren ook nog bij: *de man, die in de nacht bij Jezus kwam.*

En wat lees je dan over hem?

In Johannes 7 gaat het over een vergadering van de farizeeën. Zij hebben over Jezus en zij maken zich grote zorgen over de vele volgelingen, die hij heeft. En in die vergadering is het Nicodemus die opstaat en die dan voor Jezus opkomt. Hij doet een goed woordje voor hem. Heel bijzonder.

En dan hoofdstuk 19. Dan zijn we in de hof van Arimathea. Na het sterven van de Heiland werd zijn lichaam daar naartoe gebracht om begraven te worden. En wat lees je dan? Dat ook Nicodemus daarbij was en hij had zelfs aloë en mirre meegenomen om het lichaam van Jezus te zalven.

Als je dat zo leest, dan vraag je je af: Wat is er allemaal gebeurd in het leven van deze farizeeër. Is hij een volgeling van Jezus geworden? Zijn zijn ogen geopend? Is hij iets gaan zien van Gods Koninkrijk? Is hij opnieuw -van boven- geboren?

Gods werk in mensen kan wonderlijk gaan.

Waar Hij werkt daar zie je iets van Zijn liefde dwars door alles heen.

Daar hoor je het geluid van de ritselingen van de wind.

Daar wordt een mens bepaald bij Hem, die alles heeft volbracht.

Bepaald bij Jezus Christus, die hoog verheven werd aan het kruis.

En Hem zien, ja, dat is echt overleven.

Hem zien dat is eeuwig leven.

Amen

Piet Hulshof, 26 mei 2013